

Posouzení diplomové práce
zpracované Danielem Schmiedem na téma

Reforma financování územních samosprávných celků Kraje

Diplomant si jako téma diplomové práce vybral reformu financování územních samosprávných celků se zaměřením na problematiku krajů. Jde o diplomovou práci, která komplexně zpracovává proces reformy státní správy, který v České republice probíhal po několik let. V diplomové práci se odráží skutečnost, že je diplomant s touto problematikou dobře obeznámen, zajímá jej a díky tomu je i schopen učinit vlastní závěry na proces reformy a její výsledky.

Diplomová práce je rozčleněna na devět kapitol, z nichž první tvoří úvod, ve kterém je zdůrazněn cíl diplomové práce. Diplomant si jako cíl diplomové práce zvolil systematické zařazení regionálního článku do soustavy české veřejné správy, jeho funkce, způsoby realizace a zvláště pak postup při získávání finančních zdrojů ke krytí společenských potřeb v hranicích jeho územního obvodu.

Druhá kapitola je věnována vymezení pojmů a legislativnímu pojetí veřejného sektoru. Tato kapitola je zaměřena hodně teoreticky. Cílem diplomanta bylo čtenáře seznámit s ekonomickým pojetím veřejného sektoru, jeho zvláštnostmi, subjekty, které v něm aktivně vystupují, jejich vzájemnými vztahy a s některými ekonomickými kategoriemi.

Třetí kapitola je již konkrétně zaměřena na vyšší územní samosprávné celky, jejich postavení, pravomoc a působnost. Diplomant zde činí krátký pohled i do minulosti a nastiňuje vývoj od roku 1948 do současnosti. Ve třetí kapitole se diplomant též zaměřuje na platnou právní úpravu a vymezuje kraje z hlediska jejich ekonomické funkce.

Čtvrtou kapitolu diplomat věnuje hospodaření krajů a jejich začlenění do soustavy veřejných rozpočtů, přičemž neopomíná uvést vazbu na nadnárodní rozpočet EU.

Pátá kapitola se zabývá rozpočtovým právem jako pododvětvím finančního práva se zaměřením na rozpočet kraje. Diplomant zmiňuje i rozpočtovou skladbu a uvádí členění příjmů a výdajů kraje z hlediska druhového, konsolidačního a částečně i odvětvového. V této kapitole se diplomant dále zabývá rozpočtovým procesem a jeho fázemi.

Šestá kapitola pojednává o reformě veřejné správy, jejich cílech a podrobněji popisuje její etapy z hlediska vlivu na územní správu.

Reformě veřejné správy je věnována i sedmá kapitola, která se zabývá legislativní úpravami v procesu jednotlivých etap reformy, popisuje její cíle a uvádí vlastní hodnocení diplomanta, zda-li jich bylo dosaženo.

Osmá kapitola pojednává podrobněji o jednotlivých etapách reformy veřejné správy se zaměřením na financování krajů v konkrétních obdobích reformy. Text je velmi výstižně doplněn grafy, které čtenáři umožňují názorně si na zvolených příkladech promítnout, jak financování krajů probíhalo. I v této kapitole diplomant činí vlastní shrnutí vývoje financování krajů v letech 2001 až 2006, které dokumentuje na číselných údajích uvedených v příložené tabulce a grafu.

Devátá kapitola je věnována závěru a je vyvrcholením diplomové práce. Diplomant zde zúročuje své poznatky o zahraničních úpravách, kritizuje prodlevy v tvorbě ucelené koncepce, která by jasně definovala cíle reformy a prostředky k jejich dosažení. Nejen v závěru, ale i v dalších kapitolách diplomové práce, diplomant poukazuje na srovnání s právní úpravou ve Slovenské republice, jejíž uspořádání územní samosprávy je pro Českou republiku velmi blízké. Na tomto srovnání dokumentuje úspěchy slovenské reformy a zdůrazňuje cíl, kterého by mělo být dosaženo.

Diplomovou práci je třeba považovat za velmi kvalitně zpracovanou a je z ní patrné, že diplomant se o zvolené téma opravdově zajímá. Kladně je třeba zejména hodnotit doplnění textu grafy, které text dokreslují a čtenáři umožňují názorné promítnutí konkrétních dopadů reformy. Diplomanta je třeba pochválit za to, že do diplomové práce začlenil názorné a přehledné přílohy. Z diplomové práce je zřejmé, že diplomant problematice rozumí a je tak schopen formulovat své vlastní názory na postavení krajů a jejich hospodaření včetně úvah de lege ferenda.

Diplomant na str. 44 diplomové práce uvádí, že by se měl vliv státu omezit na kontrolu výkonu svěřené působnosti, a pokud jde o oblast samostatné působnosti tak pouze na kontrolu dodržování zákonů. V rámci obhajoby diplomové práce by bylo vhodné, kdyby diplomat více pohovořil o této myšlence. Bylo by přínosné, kdyby se diplomant zamyslel nad tím, je-li možné a jakým způsobem odstranit nedostatky schvalovacího procesu týkajícího se samostatné působnosti kraje. Jako příklad lze uvést, že zastupitelstvo hl. m. Prahy rozhodne o financování velkého projektu a následně se zjistí, že pro své rozhodování mělo zcela jiné podklady, než které byly následně předloženy v procesu pořizování územně plánovací dokumentace a v rámci územního řízení. Na základě této skutečnosti lze důvodně předpokládat, že pokud by zastupitelstvo obdrželo správné údaje, s projektem by nesouhlasilo. Cílem této otázky je, aby se diplomant zamyslel nad tím, který orgán má oprávnění přezkoumávat rozhodnutí kraje přijaté v samostatné působnosti a je-li v tomto směru právní úprava dostačující. Nelze totiž odhlédnout od skutečnosti, že rozhodování kraje v samostatné působnosti je velmi zodpovědné a má významné dopady z hlediska financování důležitých projektů v daném území, na které jsou mnohdy použity i prostředky EU.

Dále by bylo vhodné, aby diplomant pohovořil o principu solidarity a snaze o vyrovnávání meziregionálních rozdílů, jako o principu fungování finančního systému regionální veřejné správy, jak o něm pojednává na str. 20 své diplomové práce.

Závěrem by diplomant mohl uvést svůj názor na vkládání majetku kraje do obchodních společností, kdy výše majetkového podílu kraji neumožňuje prosadit jeho zájmy.

Diplomová práce je přínosná, hodnotím ji kladně a doporučuji ji k ústní obhajobě.

V Praze dne 20.10.2006

JUDr. Pavlína Vondráčková
oponent diplomové práce